

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 08:52
Diariernr: 08/2601
Handläggare: Håkan Hellstrand
Avdelning: Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Enheten för ekonomisk analys
Datum: 2008-06-25
Mottagare: Ekonomi/finans
Kommundirektörer
Personalchefer
Inköpschefer
Upphandlingschefer
Rubrik: Information om arbetskostnadsindex

CIRKULÄR 08:52

Avdelningen för ekonomi och styrning
Enheten för ekonomisk analys
Håkan Hellstrand
EJ

Ekonomi/finans
Kommundirektör
Personalchef
Inköpschef
Upphandlingschef

Information om arbetskostnadsindex

Kommuner har under många år använt sig av det officiella arbetskostnadsindexet (AKI) från SCB i sina uppräknings av ersättning till privata utförare inom olika områden. Under senare tid har flera olika frågor rests i samband med detta. Det har att göra med att AKI för höstmånaderna 2007 ger uppräknings som är betydligt mindre än den beräknade kostnadsökningen 2008, samt att SCB från och med juli 2007 upphör att publicera AKI på Medlingsinstitutets uppdrag.

I detta cirkulär behandlas följande aspekter på användningen av AKI:

1. AKI under hösten 2007 och justeringen av 2008 års kostnadsersättning.
2. Publicering av AKI under andra halvåret 2008.
3. Klausuler för kostnadsuppräknings i framtiden.

1. AKI under hösten 2007 och justeringen av 2008 års kostnadsersättning

Uppräknings med AKI har uppenbarligen fungerat tillfredsställande före 2008. Exempelvis varierade årsförändringen av aki under andra halvåret 2006 mellan 3,1 och 5,2 procent. Den avtalsmässiga kostnadsökningen 2007 för anställda inom Kommunals avtalsområde kan beräknas till 3,2 procent. I de flesta fall bör således avsikten att kompensera för lönekostnadsökningarna ha uppnåtts.

Av olika skäl blev AKI väldigt lågt under hösten 2007 – det var sänkta arbetsgivaravgifter för ungdomar, införandet av nystartsjobb, relativt sena löneökningar inom privat sektor, avtalskonstruktionen med engångsbelopp 2007 och stora nivåhöjningar av lönerna 2008 för Kommunals medlemmar samt en i övrigt oförklarligt långsam förändring av lönerna i bransch N (hälso- och sjukvård, sociala tjänster). Samtidigt kan de privata vårdföretagens faktiska lönekostnadsökningarna 2008 beräknas till i storleksordning 7 procent. Förklaringarna till den dåliga överensstämmelsen mellan compensationen och kostnader är således att söka både i att indexet möjligen underskattar lönekostnadsförändringen mellan 2006 och 2007 och att lönekostnadsökningen hösten 2007 faktiskt är lägre än den beräknade

kostnadsökningen 2008. Uppräkningarna av ersättningarna 2008 har därför uppfattats som mycket låga i förhållande till de faktiska lönekostnadsökningarna som utförarna ställs inför, dvs. syftet med indexeringen har inte fullt ut uppnåtts.

Ett mindre antal kommuner har, med hänvisning till extraordinära förhållanden och att avsikten med indexkonstruktionen har varit att ge kostnadskompensation, valt att frånga ingångna avtal och ge större kompensation för lönekostnadsökningar. De flesta kommunerna har dock valt att följa den avtalade kompensationen. SKL rekommenderar inte något särskilt sätt att hantera kompensationsfrågan. Kommunerna måste själva göra det valet utifrån sina specifika förutsättningar, bl.a. utifrån förutsättningarna att bibehålla den önskade kvalitén i verksamheten. Om man frågar en strikt användning av AKI bör utfallet av uppräkningarna 2008 och 2009 ses tillsammans, eftersom en del av den lägre utvecklingen 2007 eventuellt fångas upp av AKI under hösten 2008.

2. Publicering av AKI under andra halvåret 2008

Det problem som uppstod i samband med att Medlingsinstitutet beslutade att upphöra med finansieringen av AKI vid halvårsskiftet 2008 har lösts på så sätt att SKL tillsammans med Vårdföretagarna betalar för publiceringen av AKI till och med december 2008. Publiceringen fortsätter precis som tidigare på SCB:s webbplats www.scb.se, t.o.m. december 2008. Därefter är det möjligt för kommuner att själva köpa indexet från SCB.

3. Klausuler för kostnadsuppräkning i framtiden

När det gäller indexfrågan från och med 2009 kommer SKL, i samarbete med äldreomsorgsföretag, Pacta och Vårdföretagarna, ta fram ett material som ska beskriva vilka alternativ till AKI som finns samt när och hur de lämpligen används. Syftet är att detta ska kunna vara en del av beslutsunderlaget när våra medlemmar formulerar indexklausuler i förfrågningsunderlag i samband med upphandlingar. Underlaget ska finnas färdigt under hösten 2008.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Håkan Hellstrand, sektionen för ekonomisk analys, tfn 08-452 78 19 eller via e-post: hakan.hellstrand@skl.se .

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Ekonomi och styrning
Ekonomisk analys

Maj-Lis Åkerlund

Håkan Hellstrand